

ROMANIA
ORAȘUL VICTORIA

Strada Stadionului , nr.14, jud. Brasov Tel: 0268/241525
Fax: 0268/241501 E-mail: primaria.victoria@yahoo.com

Biroul Administrarea Domeniului Public și Privat

Anexa nr.1

**STUDIU DE OPORTUNITATE
privind modalitatea de gestiune a serviciului de iluminat public din Orașul
Victoria**

Cap. I. Scopul și obiectivele

Prezentul studiu fundamentează stabilirea soluției optime de asigurare a gestiunii sistemului de iluminat public, precum și necesitatea și oportunitatea atribuirii contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public în temeiul art.28 alin.(2¹) din Legea nr.51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Autoritățile administrației publice locale au obligația de a stabili și de a aplica strategia pe termen mediu și lung pentru extinderea, dezvoltarea și modernizarea serviciilor de iluminat public, ținând seama de planurile de urbanism și amenajarea teritoriului, de programele de dezvoltare economico-socială a localităților și de cerințele serviciului de iluminat public, de evoluția acestora, precum și de folosirea tehnologiilor cu consumuri energetice reduse și emisii minime de noxe.

Prin realizarea acestui obiectiv, Consiliul local al Orașului Victoria, reprezentantul autorității administrației publice locale urmărește, în condițiile legii, prin strategiile pe care le va adopta:

- dezvoltarea și funcționarea pe termen mediu și lung a sistemului de iluminat public din Orașul Victoria, în concordanță cu programele de dezvoltare economico-socială a municipiului, precum și a infrastructurii aferente acestuia;
- satisfacerea în condiții optime a nevoilor populației, precum și al instituțiilor publice și agenților economici de pe raza administrativ-teritorială a orasului pe care îi deservește prin serviciul de iluminat public;
- gestionarea serviciului de iluminat public local pe criterii de competitivitate și eficiență managerială;
- îmbunătățirea condițiilor de viață ale cetățenilor prin promovarea calității și eficienței iluminatului public local;
- promovarea reabilitării infrastructurii aferente sistemului de iluminat public local;
- realizarea unei infrastructuri edilitare moderne printr-un program investițional adecvat, în vederea creșterii calității vieții cetățenilor;
- menținerea serviciului de iluminat public la indicatorii de performanță propuși.

Cap. II. Cadrul legal

- a) Legea nr.51/2006 a serviciilor comunitare de utilități publice, republicată, cu modificările și completările ulterioare;
- b) Legea nr.230/2006 a iluminatului public, cu modificările și completările ulterioare;

- c) H.G. nr.246/2006 privind aprobarea Strategiei Naționale pentru Accelerarea Dezvoltare a Serviciilor Comunitare de Utilități Publice;
- d) Ordinul nr.86/2007 pentru aprobarea Regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public;
- e) Ordinul nr.87/2007 pentru aprobarea Caietului de sarcini-cadru al serviciului de iluminat public;
- f) Ordinul nr.77/2007 privind aprobarea Normelor metodologice de stabilire, ajustare sau modificare a valorii activităților serviciului de iluminat public.

Cap. III. Descrierea serviciului de iluminat public din Orasul Victoria

3.1 Aspecte generale

Serviciul de iluminat public face parte din sfera serviciilor comunitare de utilități publice, sub reglementarea, conducerea, monitorizarea și controlul autorităților administrației publice locale din Orasul Victoria, reprezentând o parte componentă a infrastructurii tehnico-edilitare a acestei unități administrativ-teritoriale.

Organizarea și desfășurarea serviciului de iluminat public în Orașul Victoria trebuie să asigure satisfacerea unor cerințe și nevoi de utilitate publică ale comunității locale, după cum urmează:

- garantarea permanenței în funcționare a iluminatului public prin îndeplinirea parametrilor proiectați și menținerea lor în standardele în vigoare;
- asigurarea siguranței circulației rutiere și pietonale;
- creșterea gradului de securitate individuală și colectivă în cadrul comunităților locale;
- punerea în valoare, printr-un iluminat adecvat, a elementelor arhitectonice și peisagistice ale localităților, precum și marcarea evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase;
- optimizarea consumului de energie, în paralel cu îmbunătățirea calității iluminatului public din Orașul Victoria;
- realizarea unui raport optim calitate/cost și a unui echilibru între riscurile și beneficiile asumate prin contract; structura și nivelul tarifelor practicate vor reflecta costul efectiv al prestației și vor fi în conformitate cu prevederile legale;
- administrarea corectă și eficientă a bunurilor din proprietatea publică și a banilor publici;
- ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- susținerea și stimularea dezvoltării economico-sociale a localităților;
- nediscriminarea și egalitatea tuturor consumatorilor;
- dezvoltarea durabilă a sistemului de iluminat public;
- liberul acces la informații privind aceste servicii publice;
- transparența, consultarea și antrenarea în decizii a cetățenilor.

Sistemul de iluminat public este ansamblul format din puncte de aprindere, cutii de distribuție, cutii de trecere, linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene, fundații, stâlpi, instalații de legare la pământ, console, aparate de iluminat, accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături, echipamente de comandă, automatizare și măsurare utilizate în iluminatul public.

3.2. Situația economico-financiară actuală a serviciului de iluminat public

În prezent contractul cu fostul operator al sistemului de iluminat public a expirat. Municipality are contractate doar lucrările de menținere/întreținere a sistemului de iluminat public existent.

În ultimul an de contract 2017, consumul de energie electrică pentru sistemul de iluminat public a fost de 410.0331 kWh pentru care s-au plătit 23.264,23 lei.

Evoluția cheltuielilor cu sistemul de iluminat public în perioada 2013-2016 este prezentată în tabelul:

Cheltuieli cu sistemul de iluminat public în perioada 2012-2017

Anul	Energie electrică (lei)	Întreținere, mentinere SIP (lei)	Reabilitare instalații SIP -(lei)
2013	55.125,26	4.164,46	0
2014	47.237,71	4.234,94	
2015	37.254,98	9.926,44	
2016	24.794,84	23.094,24	

3.3. Aspecte referitoare la protecția mediului

În România, progresele realizate în ultimii ani sunt deosebite în aplicarea sistemelor moderne de iluminat pentru obținerea unui mediu luminos urban de nivel european, prin utilizarea exclusivă a lămpilor cu descărcări în vapori de sodiu la înaltă presiune montate în aparate moderne de înaltă calitate atât pentru străzile principale, cât și pentru cele secundare.

Problema importantă la ora actuală în iluminatul urban din România este alegerea corectă a sursei de lumină cea mai modernă, cea mai adecvată vederii și cea mai eficientă din punct de vedere economic, evitând alte surse depășite tehnic, care nu fac altceva decât să degradeze mediul luminos.

Iluminatul public are implicații directe în protecția mediului prin mai mulți factori:

- prin utilizarea eficientă a energiei – utilizarea de echipamente performante cu consumuri reduse de energie;
- prin utilizarea echipamentelor cu componente reciclabile;
- reducerea poluării luminoase prin orientarea aparatelor de iluminat spre suprafața căii de circulație.

Iluminatul public și înfrumusețarea orașelor trebuie să contribuie la protejarea mediului înconjurător, să se încadreze în mediul înconjurător evidențiind elementele de identitate.

Protecția mediului constituie o obligație a autorităților administrației publice și locale, precum și a tuturor persoanelor fizice, juridice, statul recunoscând tuturor persoanelor dreptul la un mediu sănătos.

La executarea lucrărilor de plantare a stâlpilor, cât și în perioada de exploatare se vor respecta prevederile Legii 137/95 privind protecția așezărilor umane, protecția solului, protecția atmosferei, cap. 3, astfel că la organizarea de șantier, pe perioada de execuție a lucrării, se va încerca obținerea unui impact negativ minim asupra solului prin eliberarea terenului de pământul rezultat din săpătură. Lucrările de canalizare a cablurilor electrice subterane reprezintă suprafețe ocupate temporar, iar după astuparea șanțului se pot amenaja deasupra cablurilor zone verzi sau pavaje. După executarea lucrărilor de pozare a cablurilor electrice și realizarea instalațiilor, pavajul sau spațiul verde afectat se va aduce la forma inițială. La alegerea traseelor și amplasamentelor instalațiilor se vor respecta distanțele față de obiectivele de interes public.

Pe toată durata de viață a instalațiilor se vor respecta cerințele impuse prin SR EN ISO 14001.

Conform Legii 137/1995 executantul lucrării are următoarele obligații:

- să asigure sisteme proprii de supraveghere a instalațiilor și proceselor tehnologice pentru protecția mediului;
- să nu degradeze mediul natural sau amenajat prin depozitări necontrolate de deșeuri de orice fel;

- deșeurile asfaltice rezultate în urma lucrărilor vor fi predate pe baza de contract firmelor autorizate. Acestea vor ridica deșeurile de la locul producerii imediat după încheierea lucrărilor;
- după executarea lucrărilor de pozare a cablurilor electrice și realizarea instalațiilor după caz pavajul sau spațiul verde se vor aduce la forma inițială;
- se vor lua măsurile necesare pentru aducerea mediului înconjurător la condițiile impuse de legislația mediului, în vigoare.

3.3.1. Protecția calității apei:

Procesul tehnologic, specific lucrărilor de canalizare subterană, nu are impact asupra apei.

3.3.2. Protecția aerului:

Tehnologia specifică execuției rețelelor electrice subterane nu conduce la poluarea aerului decât în măsura în care praful rezultat din spargeri și săpături reduce întrucâtva calitatea acestuia. Instalațiile proiectate nu produc agenți poluanți pentru aer, în timpul exploatarea neexistând nici o formă de emisie.

3.3.3. Protecția împotriva zgomotului și a vibrațiilor

Instalațiile proiectate nu produc zgomote sau vibrații. Utilajele specifice transportului instalațiilor necesare pentru realizarea liniilor electrice nu vor staționa mult în zonă, timpul de staționare fiind doar cel pentru descărcarea materialelor, funcționarea acestora nedăunând zonei. Combustibilul folosit nu se scurge sau depune pe sol și nu deteriorează zona. Se va respecta programul de liniște legiferat, între 22.00 și 06.00.

3.3.4. Protecția împotriva radiațiilor

Instalațiile proiectate nu produc radiații poluante pentru mediul înconjurător, oameni și animale. Radiațiile electromagnetice produse nu au nivel semnificativ de impact asupra mediului.

3.3.5. Protecția solului și subsolului

Lucrările din prezentul proiect nu poluează mediul decât prin faptul că apare la pozarea subterană a cablului un aparat străin în sol (cablu etanș, confecționat din materiale greu degradabile, decât în cazul distrugerii mantalei de protecție). Acest aparat este protejat prin tehnologia de lucru pentru acțiuni străine, conducând implicit și la protecția solului și subsolului. După efectuarea lucrărilor, pe teren nu rămân materiale care să degradeze sau să polueze accidental mediul, constructorul este obligat să refacă spațiile afectate, pământul rezultat din săpătură urmand a se depozita/împrăștiat în spații special stabilite de către autoritățile locale. Surplusul de pământ rezultat din săpătură va fi împrăștiat dacă este fertil, sau transportat în zona extravilană indicată de Consiliul Local, dacă este nefertil. La terminarea lucrărilor de construcții se va urmări aducerea terenului la starea inițială.

3.3.6. Protecția ecosistemelor terestre:

Lucrările din prezentul proiect au un impact minim asupra ecosistemului terestru, mai ales că după pozarea cablurilor zona este adusă la starea inițială. Ecosistemul acvatic nu există în zona de lucru, deci nu este afectat.

3.3.7. Protecția așezărilor umane și altor obiective de interes public:

Se vor lua măsuri ca efectele asupra zonelor populate adiacente executării lucrărilor să fie minime. Se vor lua măsuri pentru reducerea oricăror efecte negative ale luminii asupra mediului (eliminarea poluării luminoase).

3.3.8. Gospodăria deșeurilor:

Ca urmare a lucrărilor ce se vor efectua (săpături, spargeri, construcții noi) vor rezulta o serie de deșeuri cum ar fi pământ, beton, ciment, asfalt, nisip. Aceste deșeuri sunt

așezate pe măsură producerii lor în imediata apropiere a zonei de lucru, îngrădită cu panouri de protecție, fiind evacuate ritmic spre groapa de gunoi cu ajutorul mijloacelor de transport ale executantului.

IV. Modalitatea gestiunii serviciului de iluminat public din orașul Victoria

4.1. Cadrul legal aplicabil este prevăzut de :

1. Legea nr. 51 din 8 martie 2006 a serviciilor comunitare de utilități publice – republicată, cu modificările și completările ulterioare;

Art.8 alin. (3) lit. d): „În exercitarea competențelor și atribuțiilor ce le revin în sfera serviciilor de utilități publice, autoritățile administrației publice locale adoptă hotărâri în legătură cu alegerea modalității de gestiune a serviciilor de utilități publice și darea în administrare sau, după caz, punerea la dispoziție a sistemelor de utilități publice destinate furnizării/prestării acestora”.

Art.22 alin. (1): „Gestiunea serviciilor de utilități publice reprezintă modalitatea de organizare, funcționare și administrare a serviciilor de utilități publice în scopul furnizării/prestării acestora în condițiile stabilite de autoritățile administrației publice locale.

(2) Gestiunea serviciilor de utilități publice se organizează și se realizează în următoarele modalități:

a) gestiune directă;

b) gestiune delegată.

(3) Modalitatea de gestiune a serviciilor de utilități publice se stabilește prin hotărâri ale autorităților deliberative ale unităților administrativ-teritoriale, în funcție de natura și starea serviciului, de necesitatea asigurării celui mai bun raport preț/calitate, de interesele actuale și de perspectivă ale unităților administrativ-teritoriale, precum și de mărimea și complexitatea sistemelor de utilități publice”.

Articolul 28 alin. (2): „Gestiunea directă se realizează prin intermediul unor operatori de drept public sau **privat**, astfel cum sunt definiți la art. 2 lit. g), respectiv lit. h), **fără aplicarea** prevederilor Legii nr. **98/2016** privind achizițiile publice, Legii nr. **99/2016** privind achizițiile sectoriale și Legii nr. **100/2016** privind concesiunile de lucrări și concesiunile de servicii, care pot fi:

b) societăți reglementate de Legea nr. **31/1990**, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cu capital social integral al unităților administrativ-teritoriale, înființate de autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale respective.”

Art. 28 alin. (2¹): „Autoritățile deliberative ale unităților administrativ-teritoriale sau, după caz, asociațiile de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în baza mandatului primit, pot încredința unui operator de drept privat gestiunea serviciilor de utilități publice sau a uneia ori mai multor activități din sfera acestor servicii prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii, cu respectarea următoarelor condiții cumulative ce trebuie îndeplinite atât la data atribuirii contractului de delegare a gestiunii, cât și pe toată durata acestui contract:

a) unitățile administrativ-teritoriale membre ale unei asociații de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice, în calitate de acționari/asociați ai operatorului regional, prin intermediul asociației, sau, după caz, unitatea administrativ-teritorială, în calitate de acționar/asociat unic al operatorului, prin intermediul adunării generale a acționarilor și al consiliului de administrație, exercită un control direct și o influență dominantă asupra deciziilor strategice și/sau semnificative ale operatorului regional/operatorului în legătură cu serviciul furnizat/prestat, similar celui pe care îl exercită asupra structurilor proprii în cazul gestiunii directe;

b) operatorul regional, respectiv operatorul, după caz, desfășoară exclusiv activități din sfera furnizării/prestării serviciilor de utilități publice destinate satisfacerii nevoilor de interes public general ale utilizatorilor de pe raza de competență a unităților administrativ-

teritoriale membre ale asociației, respectiv a unității administrativ-teritoriale care i-a încredințat gestiunea serviciului;

c) capitalul social al operatorului regional, respectiv al operatorului este deținut în totalitate de unitățile administrativ-teritoriale membre ale asociației, respectiv de unitatea administrativ-teritorială; participarea capitalului privat la capitalul social al operatorului regional/operatorului este exclusă”.

Față de prevederile legale invocate în prezentul studiu de oportunitate, propunem ca modalitatea de gestiune a serviciului de iluminat public pe raza Orașului Victoria să fie **gestiunea directă**, și transferul competențelor în **gestionarea** serviciului de iluminat public în Orașul Victoria **către Asociația Intercomunitară Eco Sistem Victoria**.

2. Legea nr. 230/2006 a iluminatului public, cu modificările și completările ulterioare

Articolul 16 alin. (1): „Gestiunea serviciului de iluminat public se realizează prin următoarele modalități:

a) gestiune directă;

b) gestiune delegată.

(2) Alegerea formei de gestiune a serviciului de iluminat public se face **prin hotărâre a consiliilor locale**, a Consiliului General al Municipiului București sau a asociațiilor de dezvoltare comunitară, după caz”.

Articolul 17 alin. (1): „Indiferent de forma de gestiune adoptată, în virtutea competențelor și atribuțiilor ce le revin potrivit legii, autoritățile administrației publice locale păstrează dreptul de a aproba, a supraveghea și a controla, după caz:

a) modul de fundamentare a tarifelor și respectarea metodologiei de stabilire, ajustare sau de modificare a acestora, emise de A.N.R.S.C.;

b) modul de îndeplinire a obligațiilor contractuale asumate de operatori și activitățile desfășurate de aceștia;

c) calitatea și eficiența serviciului prestat, corespunzător indicatorilor de performanță a serviciului, stabiliți conform legii;

d) modul de administrare, de exploatare, de conservare și de menținere în funcțiune, dezvoltarea și/sau modernizarea sistemului de iluminat public.

(2) Activitățile specifice serviciului de iluminat public, indiferent de forma de gestiune adoptată, se organizează și se desfășoară în conformitate cu prevederile regulamentului propriu al serviciului de iluminat public și ale caietului de sarcini, elaborate și aprobate de consiliile locale, de Consiliul General al Municipiului București sau de asociațiile de dezvoltare comunitară, după caz, în baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public și a caietului de sarcini-cadru, elaborate de A.N.R.S.C. și aprobate prin ordin al președintelui acesteia.”

Articolul 18 alin. (1): „Gestiunea la nivelul comunelor, orașelor, municipiilor sau al asociațiilor de dezvoltare comunitară a serviciului de iluminat public, respectiv exploatarea și funcționarea infrastructurii aferente, se organizează astfel încât să asigure respectarea indicatorilor de performanță, a nivelurilor de iluminare și luminanță prevăzute de normativele specifice domeniului și ținând seama de următoarele:

a) mărimea, gradul de dezvoltare și particularitățile economico-sociale ale localităților;

b) starea sistemului de iluminat public existent;

c) posibilitățile locale de finanțare a exploatării, întreținerii și dezvoltării serviciului și a infrastructurii tehnico-edilitare aferente.

(2) Propunerile de indicatori de performanță a serviciului de iluminat public, elaborate în conformitate cu prevederile art. 7, vor fi supuse unor consultări și dezbaterii publice în urma cărora se va adopta soluția optimă pentru comunitate.

(3) Consiliile locale, asociațiile de dezvoltare comunitară sau Consiliul General al Municipiului București, după caz, vor aproba indicatorii de performanță, cu respectarea prevederilor stabilite în acest scop în regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public și în caietul de sarcini-cadru, care au caracter minimal.

(4) Regulamentele proprii ale serviciului și caietele de sarcini trebuie să cuprindă prevederi prin care se stabilesc cel puțin următoarele:

- a) nivelurile de iluminat, pe zone caracteristice;
- b) indicatorii de performanță a serviciului;
- c) condițiile tehnice;
- d) infrastructura aferenta serviciului;
- e) raporturile operator-utilizator.”

Articolul 19 alin. (1) „În cazul gestiunii directe, autoritățile administrației publice locale sau asociațiile de dezvoltare comunitară, după caz, își asumă nemijlocit toate sarcinile și responsabilitățile cu privire la înființarea, organizarea, finanțarea, coordonarea, administrarea, gestionarea, exploatarea și asigurarea funcționării serviciului de iluminat public.

(2) Gestiunea directă se realizează prin intermediul unor operatori definiți conform prevederilor Legii nr. 51/2006.”

4.2. Gestionarea și administrarea serviciului de iluminat public se va executa astfel încât să se realizeze:

- verificarea și supravegherea continuă a funcționării rețelelor electrice de joasă tensiune, posturilor de transformare, cutiilor de distribuție și a corpurilor de iluminat;
- corectarea și adaptarea regimului de exploatare la cerințele utilizatorului;
- controlul calității serviciului asigurat;
- întreținerea tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
- menținerea în stare de funcționare la parametri proiectați a sistemului de iluminat public;
- măsurile necesare pentru prevenirea deteriorării componentelor sistemului de iluminat public;
- întocmirea sau reactualizarea, după caz, a documentației tehnice necesare realizării unei exploatare economice și în condiții de siguranță;
- respectarea instrucțiunilor furnizorilor de echipamente;
- funcționarea instalațiilor de iluminat, în conformitate cu programele aprobate;
- respectarea instrucțiunilor/procedurilor interne și actualizarea documentației;
- respectarea regulamentului de serviciu aprobat de autoritatea administrației publice locale, în condițiile legii;
- funcționarea pe baza principiilor de eficiență economică, având ca obiectiv reducerea costurilor specifice pentru realizarea serviciului de iluminat public;
- menținerea capacităților de realizare a serviciului și exploatarea eficientă a acestora, prin urmărirea sistematică a comportării rețelelor electrice, echipamentelor, întreținerea acestora, planificarea reparațiilor capitale, realizarea operativă și cu costuri minime a reviziilor/reparațiilor curente;
- îndeplinirea indicatorilor de performanță și calitate ai serviciului prestat, specificați în regulamentul serviciului;
- încheierea contractelor cu furnizorii de utilități, servicii, materiale și piese de schimb, prin aplicarea procedurilor concurențiale impuse de normele legale în vigoare privind achizițiile de lucrări sau de bunuri;
- dezvoltarea/modernizarea, în condiții de eficiență a sistemului de iluminat public în conformitate cu programele de dezvoltare/modernizare elaborate de către consiliul local, sau cu programele proprii aprobate de autoritatea administrației publice locale;
- un sistem prin care să poată primi informații sau să ofere consultanță și informații privind orice problemă sau incidente care afectează sau pot afecta

siguranța, disponibilitatea și/sau alți indicatori de performanță ai serviciilor de iluminat;

- asigurarea, pe toată durata de executare a serviciului, de personal calificat și în număr suficient pentru îndeplinirea activităților ce fac obiectul serviciului de iluminat public;
- urmărirea și înregistrarea indicatorilor de performanță aprobați pentru serviciul de iluminat public se va face de către operator pe baza unei proceduri specifice;
- instituirea și aplicarea unui sistem de comunicare cu beneficiarii cu privire la reglementările noi ce privesc serviciul de iluminat public și modificările survenite la actele normative din domeniu. În termen de 60 de zile calendaristice de la data încredințării serviciului de iluminat public, operatorul va prezenta autorității administrației publice locale modul de organizare a acestui sistem;
- informarea utilizatorului și a beneficiarilor despre planificarea anuală a reparațiilor sau a reviziilor ce se vor efectua la sistemul de iluminat public.

4.3. Operatorul serviciului de iluminat public trebuie să asigure:

- respectarea legislației, normelor, prescripțiilor și regulamentelor privind igiena și protecția muncii, protecția mediului, urmărirea comportării în timp a sistemului de iluminat public, prevenirea și combaterea incendiilor;
 - exploatarea, întreținerea și reparația instalațiilor cu personal autorizat, în funcție de complexitatea instalației și specificul locului de muncă;
 - respectarea indicatorilor de performanță și calitate stabiliți prin contractul de delegare a gestiunii, sau prin hotărârea de dare în administrare a serviciului și precizați în regulamentul SIP;
 - întreținerea și menținerea în stare de permanentă funcționare a sistemelor de iluminat public;
 - furnizarea autorității administrației publice locale, respectiv A.N.R.S.C., a informațiilor solicitate și accesul la documentațiile pe baza cărora prestează serviciul de iluminat public, în condițiile legii;
 - creșterea eficienței sistemului de iluminat în scopul reducerii tarifelor, prin reducerea costurilor de producție, a consumurilor specifice de materiale și materii, energie electrică și prin modernizarea acestora;
 - personal de intervenție operativă;
 - conducerea operativă prin dispecer;
 - înregistrarea datelor de exploatare și evidența lor;
 - analiza zilnică a modului în care se respectă realizarea normelor de consum și stabilirea operativă a măsurilor ce se impun pentru eliminarea abaterilor, încadrarea în norme și evitarea oricărei forme de risipă;
 - elaborarea programelor de măsuri pentru încadrarea în normele de consum de energie electrică și pentru raționalizarea acestor consumuri;
 - realizarea condițiilor pentru prelucrarea automată a datelor referitoare la funcționarea economică a instalațiilor de iluminat public;
 - statistica incidentelor, avariilor și analiza acestora;
 - instituirea și gestionarea unui sistem de înregistrare, investigare, soluționare și raportare privind reclamațiile făcute de beneficiari în legătură cu calitatea serviciilor;
 - soluționarea operativă a incidentelor;
 - funcționarea normală a tuturor componentelor sistemului de iluminat public;
 - evidența orelor de funcționare a componentelor sistemului de iluminat public;
 - aplicarea de metode performante de management care să conducă la funcționarea cât mai bună a instalațiilor de iluminat și reducerea costurilor de operare;

- elaborarea planurilor anuale de revizii și reparații executate cu forțe proprii și cu terți și aprobarea acestora de către administrația publică locală;
- executarea în bune condiții și la termenele prevăzute a lucrărilor de reparații care vizează funcționarea economică și siguranța în exploatare;
- elaborarea planurilor anuale de investiții pe categorii de surse de finanțare și aprobarea acestora de către administrația publică locală;
- corelarea perioadelor și termenelor de execuție a investițiilor și reparațiilor cu planurile de investiții și reparații a celorlalți furnizori de utilități, inclusiv cu programele de reabilitare și dezvoltare urbanistică ale administrației publice locale;
- inițierea și avizarea lucrărilor de modernizări și de introducere a tehnicii noi pentru îmbunătățirea performanțelor tehnico-economice ale sistemului de iluminat public;
- o dotare proprie cu instalații și echipamente specifice necesare pentru prestarea activităților asumate prin contract sau prin hotărârea de dare în administrare;
- alte condiții specifice stabilite de autoritatea administrației publice locale sau asociația de dezvoltare comunitară, după caz. Operatorul are obligația să îndeplinească și gestionarea consumului de energie pentru sistemul de iluminat public ce implică asumarea următoarelor atribuții:
 - monitorizarea și raportarea consumului de energie;
 - optimizarea și reducerea cheltuielilor de întreținere și mentenanță, ca și costuri de operare aferente sistemului de iluminat public;
 - aplicarea măsurilor de eficiență energetică conform legislației și reglementărilor în vigoare aplicabile elementelor infrastructurii sistemului de iluminat public.

Obligațiile operatorului sunt înscrise în cuprinsul contractului de delegare a gestiunii sistemului de iluminat public.

Cuprinsul prevederilor din aceste documente trebuie să fie în acord cu legislația incidentă, respectiv, cu regulamentul cadru adoptat de ANRSC prin Ordinul nr.86/2007, precum și regulamentul autorității publice locale privind iluminatul public.

Pe de altă parte, răspunderea personalului operativ al operatorului sunt cuprinse în regulamentul de serviciu (regulamentul de serviciu se întocmește pe baza regulamentului-cadru al serviciului de iluminat public). În caietele de sarcini se vor preciza condițiile de realizare a reparațiilor (curente și capitale), a investițiilor precum și a altor cheltuieli pe care le va face operatorul, specificându-se modul de aprobare și decontare a acestora în cadrul relațiilor contractuale dintre autoritatea administrației publice locale și operator

Bunurile care fac obiectul delegării sunt:

Nr.crt.	Denumirea	Cantitatea
1	Lămpi	396 buc
2	Cutii	396 buc
3	Sistem de prindere a lămpilor si cutiilor	1188 buc
4	Corp de iluminat	396 buc
5	Cablu de alimentare electrică a cutiilor de la rețeaua electrică	396 buc 1,5 ml/buc 594 ml

Evaluarea indicatorilor de performanță și a îndeplinirii exigențelor din lege și din caietul de sarcini se face totodată mult mai ușor și orice abatere contractuală poate fi probată fără echivoc, prin raportare proporțională la valoarea contractului. Cu alte cuvinte, în cazul în care delegarea gestiunii ar eșua în cazul unui anumit operator, ar fi de dorit ca efectele negative să fie cât mai mici, iar justa denunțare unilaterală să poată fi ușor probată.

Recomandăm ca pe parcursul primului an al noii gestiuni să se investească în:

- realizarea Hărții Electronice a Sistemului de Iluminat al Orașului Victoria, ca sarcină expresă înscrisă în caietul de sarcini al gestiunii directe;

- realizarea Planului General de Iluminat Public al Oraşului Victoria, printr-o colaborare între reprezentanţi desemnaţi de viitorul operator şi de Oraşul Victoria, sub coordonarea unui specialist extern cu experienţă. Acestea vor fi instrumente de lucru extrem de utile atât operatorului cât şi Oraşului Victoria, care alături de implementarea sistemului de telegestiune vor permite o administrare mult mai simplă şi mai ieftină a sistemului de iluminat public. Prevederile clare ale planului general de iluminat elimină orice dificultăţi în estimarea costurilor de investiţie şi întreţinere ulterioară;
- **extinderea sistemului** în zonele lipsă sau în cele noi, trecerea în subteran a reţelelor de alimentare, generalizarea introducerii stâlpilor de metal în locul celor de beton, toate acestea se pot face treptat pe măsura asigurării finanţării de către oraş cu costuri suportabile, eşalonate pe întreaga durată a delegării.

Se recomandă introducerea treptată a tehnologiei LED în iluminatul public, care va reduce consumurile energetice şi implicit va înlesni orientarea economiilor astfel realizate către investiţii. În ceea ce priveşte alegerea aparatelor de iluminat performanţe cu tehnologie LED, se va evita utilizarea surselor de culoare alb rece, chiar dacă eficienţa luminoasă este superioară celor de culoare alb cald. Se vor evita contrastele de culoare şi se va căuta păstrarea culorii predominant calde a luminii. Dat fiind că în prezent există aparate de iluminat stradal extrem de performante la o temperatură de culoare a luminii de $T_c=3000-3500K$, acest lucru este perfect realizabil şi menţine actuala dominantă caldă a luminii oraşului.

Dacă se analizează influenţa creşterii eficienţei energetice şi cea a reducerii costurilor pe o durată de 5 ani, este probabil ca investiţia în modernizarea punctelor luminoase să nu îndeplinească criteriile de fezabilitate economică. Cu toate acestea, creşte calitatea iluminatului, ajungându-se la atingerea parametrilor lumentehnici impuşi de normele româneşti şi europene.

4.4. Analiză comparativă între gestiunea directă şi gestiunea delegată a serviciului de iluminat public

Dacă în cazul gestiunii directe autoritatea administrativă este responsabilă în integralitate de modul de îndeplinire a obligaţiilor care decurg din lege, în privinţa delegării gestiunii, legea îi permite acesteia să împartă sarcinile cu un operator public sau privat, acordând totodată posibilitatea ca prin contractul de delegare să fie impuse exigenţe specifice, în acord cu nevoile şi situaţia concretă de la nivelul comunităţii locale incidente.

Raţiunea bunei administrări a sistemului de iluminat public în Oraşul Victoria nu poate fi pusă în discuţie, obiectul prezentului studiu constând în alegerea unei soluţii optime de gestionare a serviciului de iluminat public: directă sau indirectă. Pentru a putea compara uşor avantajele şi dezavantajele gestiunii directe cu cele ale gestiunii indirecte (delegate) a sistemului de iluminat public, acestea se prezintă în continuare sub forma unui tabel .

Tabel nr. 1

	GESTIUNEA DIRECTĂ	GESTIUNEA DELEGATĂ (INDIRECTĂ)
A	• menţinerea responsabilităţii faţă de populaţia deservită;	• reducerea imixtiunii politicului în deciziile de afaceri, investiţii şi personal;
V	• tarife mai mici decât în cazul gestiunii delegate;	• Oraşului Victoria transferă sarcina investiţiilor şi (potenţial a) finanţării către operatorul pentru partea ce îi revine;
A	• menţinerea autorităţii nemijlocite a Oraşului Victoria asupra activităţii;	
N	• accesul la fonduri europene destinate autorităţilor publice;	• criteriile de management comercial se pot îndeplini pentru a avea acces la fonduri bancare;
T	• accelerarea investiţiilor; • Oraşului Victoria va avea drept de	

A J E	control asupra derulării serviciului; • Oraşului Victoria are putere decizională pentru ca în momentul încredinţării contractului acesta să includă toate prevederile optime. • existenţa spaţiului (birouri) pentru funcţionarea serviciului; • existenţa resurselor financiare pentru înfiinţarea serviciului ;	
D E Z A V A N T A J E	• Oraşului Victoria ar trebui să furnizeze în continuare fonduri şi garanţii în calitate de acţionar unic (dacă se organizează o societate pe acţiuni pentru operarea serviciului); • activitatea de atragerea de surse de finanţare; • costuri suplimentare cu: dotări cu echipamente şi utilaje specifice, mijloace de transport şi intervenţie, personal, instruire personal, autorizare personal;	• Oraşului Victoria trebuie să îşi adapteze rolurile de administrator si reglementator pe durata contractului si va trebui să se concentreze pe negociere, monitorizare şi supervizare. • Oraşului Victoria trebuie să asigure finanţarea prestării serviciului; • monopol pe termen lung atribuit operatorului, cu dificultăţi de ieşire din contract în caz de neperformanţă; • negocierea unui contract detaliat pe termen lung, în special pentru prima parte a contractului, cea în care se realizează investiţiile;

Numărul mai mare de avantaje, precum şi cel mai mic de dezavantaje al gestiunii directe în raport cu gestiunea delegată, recomandă adoptarea primei variante. Posibilitatea extinsă de a defini contractual limitele de exploatare a serviciului, finalitatea şi ritmul investiţiilor din infrastructură determină că **formula gestiunii directe să fie mai usor de pus în acord cu interesele generale ale comunităţii, la momentul actual, si implicit, cu principiile care guvernează serviciul.**

Estimarea costurilor pe toată durata delegării, inclusiv identificarea şi cuantificarea financiară a riscurilor, poate conduce la stabilirea unor tarife reale şi acceptate de către toţi utilizatorii, astfel încât alegerea unui operator să fie pe deplin justificată şi financiar, pe lângă principiile descentralizării şi eficientizării cerute de normele europene.

Pentru a aproxima costurile ipotetice pe care le presupune administrarea serviciului de iluminatului public din Oraşul Victoria, s-a realizat o *simulare a cheltuielilor*.

Calculul simularii indică următoarele valori approximate:

- 47.889 lei/an cheltuieli anuale cu funcţionarea prin gestiune directă (salarizare, utilităţi, întreţinere utilaje), adică 239.446 lei/5ani;

Cheltuielile totale pe 5 ani de delegare prin gestiune indirectă a serviciului, sunt de 47.889 lei /1an, respectiv 239.446 lei/5ani (DALI).

Rezumând, ar trebui făcută comparaţia între:

- costul întreţinerii în varianta gestiunii indirecte = 239.446 lei/5ani.

Calculul de mai sus arată faptul că, în varianta asumării de către municipalitate a gestionării directe a sistemului de iluminat public, cheltuielile necesare pentru a-l menţine în parametri normali de funcţionare ar putea să fie mai mici decât au fost în varianta delegării sistemului.

Gestiunea directa este impusă şi de necesitatea adaptării la cerinţele şi exigentele legale în vigoare a serviciului de iluminat public, privit ca un sistem eficient, şi care să corespundă cu programele de dezvoltare durabilă ale oraşului, respectiv, pentru:

- asigurarea dezvoltării durabile a unităților administrativ-teritoriale;
- crearea unui ambient plăcut și ridicarea gradului de civilizație, a confortului și a calității vieții;
- asigurarea funcționării și exploatării în condiții de siguranță, rentabilitate și eficiență economică a infrastructurii aferente serviciului de iluminat public;
- protecției și conservării mediului natural și construit;
- satisfacerea judicioasă, echitabilă și nepreferențială a tuturor membrilor comunității locale, în calitatea lor de beneficiari ai serviciului;
- identificare și implementarea unor soluții și sisteme de eficiență energetică;
- punerea în valoare, printr-un iluminat arhitectural, ornamental și ornamental-festiv a edificiilor de importanță publică și/sau culturală și marcării prin sisteme de iluminat corespunzătoare a evenimentelor festive și a sărbătorilor legale sau religioase.

În concluzie, prezentul studiu recomandă menținerea unui sistem cu un singur operator. Subliniem faptul că **modalitatea gestiunii directe a serviciului de iluminat public** prin atribuirea directă a contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public, este în interesul administrației publice locale, aceasta având posibilitatea de a efectua în orice moment cu ușurință un audit prin raportare la starea sistemului, la costuri, precum și la nivelul de eficiență în funcționare.

Din argumentele expuse în prezentul studiu, rezultă că pentru Orașul Victoria este avantajos atât din punct de vedere economic, cât și din punct de vedere urbanistic **să gestioneze direct serviciul de iluminat public de pe raza localității**, prin modalitatea atribuirii directe a contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public **pe o perioadă de 5 ani de către Asociația Intercomunitară Eco Sistem Victoria prin intermediul operatorului regional SC Eco Sistem Victoria SRL**

Din Actul Constitutiv al **SC Eco Sistem Victoria SRL** rezultă că în obiectul de activitate al societății sunt incluse și lucrările de instalații electrice (cod CAEN 4321).

Conform prevederilor H.G. 855/2008 **pentru aprobarea actului constitutiv-cadru și a statutului-cadru ale asociațiilor de dezvoltare intercomunitară cu obiect de activitate serviciile de utilități publice**: O asociație de dezvoltare intercomunitară înființată și organizată în temeiul Legii nr.51/2006, cu modificările și completările ulterioare, poate să aibă ca obiect de activitate unul sau mai multe servicii comunitare de utilități publice.

Asociația Intercomunitară Eco Sistem Victoria are ca obiect de activitate și serviciul de iluminat public, conform prevederilor H.G. 855/2008)

V. Obiectul delegării

Obiectul contractului îl constituie delegarea gestiunii serviciului de iluminat public din Orașul Victoria și cuprinde totalitatea acțiunilor și activităților de utilitate publică și de interes economic și social general desfășurate la nivelul unității administrativ-teritoriale sub conducerea, coordonarea și responsabilitatea Orașului Victoria în scopul asigurării iluminatului public din Orașul Victoria, inclusiv dreptul și obligația de a administra și de a exploata infrastructura tehnico-edilitară aferentă acestuia, în conformitate cu Regulamentul serviciului de iluminat public (Anexa 1) și a Caietului de sarcini specific (Anexa 2).

Serviciul de iluminat public cuprinde:

- iluminatul stradal-rutier,
- iluminatul stradal-pietonal,
- iluminatul arhitectural,
- iluminatul ornamental
- iluminatul ornamental-festiv al Orașului Victoria.

Serviciul de iluminat public se realizează prin intermediul unui ansamblu tehnologic și funcțional, alcătuit din construcții, instalații și echipamente specifice, denumit în continuare sistem de iluminat public fiind format din puncte de aprindere, cutii de distribuție, cutii de trecere, linii electrice de joasă tensiune subterane sau aeriene, fundații, stâlpi, instalații de

legare la pământ, console, corpuri de iluminat, accesorii, conductoare, izolatoare, cleme, armături, echipamente de comandă, automatizare și măsurare utilizate pentru iluminatul public.

Prestațiile și lucrările asigurate de delegat sunt următoarele:

a) întreținerea – menținerea în starea de funcționare a elementelor aparținând sistemului de iluminat public pentru Asigurarea funcționării continue și optime a echipamentelor aferente sistemului de iluminat public prin înlocuirea componentelor dictate de menținerea parametrilor lumino-tehnici la nivelele standardului EN13201/2004 și a unui raport optim între acești parametri și consumul de energie electrică.

b) realizarea iluminatului festiv/iluminat festiv de sărbători prin închirierea/achiziționarea, montarea și demontarea echipamentelor. pentru execuția lucrărilor de iluminat festiv se vor utiliza numai surse cu tehnologie LED. Produsele utilizate: figurine 3D, 2D, brad împodobit cu înălțimea de peste 15 m, plase luminoase, țurțuri luminoși, ghirlande luminoase;

c) montarea/demontarea și asigurarea de asistență tehnică pentru instalațiile electrice necesare în cadrul manifestărilor cultural-artistice din Orașul Victoria;

d) modernizarea și extinderea infrastructurii sistemului de iluminat public- rețea, stâlp, corp, consolă, punct de măsură și control, etc., în baza Programelor stabilite de delegatar.

Din Actul Constitutiv al **SC Eco Sistem Victoria SRL**, rezultă că în obiectul de activitate al societății sunt incluse și lucrările de instalații electrice.(cod CAEN 4321.

Cap. VI. Durata contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public

În conformitate cu prevederile art. 32 alin. (3) din Legea nr.51/2006, republicată, cu modificările și completările ulterioare, durata contractului de delegare a gestiunii serviciului de iluminat public al Orașul Victoria este de **5 ani cu posibilitatea prelungirii**, în condițiile legii, prin act adițional aprobat de Consiliul local al orașului Victoria și numai după realizarea unei analize privind eficiența economică a serviciului.

Cap. VII. Concluzii

Starea actuală a gestiunii sistemului de iluminat public, fără operator, gestiunea aflându-se în sarcina orașului, impune o rezolvare cât mai rapidă a situației.

Perpetuarea situației actuale a serviciului de iluminat public din orașul Victoria ar presupune generarea de riscuri pe care le implică defecțiunile neremediate ale sistemului de iluminat: risc de accidente rutiere, insecuritate publică datorată lipsei luminii pe trotuare, alei pietonale, parcuri și grădini și favorizarea mediului infracțional.

Toate motivele de mai sus, conduc la concluzia că **gestiunea directă** este modalitatea cea mai avantajoasă pentru comunitatea locală iar **încredințarea competențelor privind gestionarea serviciului de iluminat public către Asociația Intercomunitară Eco Sistem Victoria, reprezintă soluția optimă, cel puțin în viitorul apropiat**, cu respectarea prevederilor legislației specifice în vigoare.